

PARODĄ PARENGĖ
CREATED BY

VYTAUTO DIDŽIOJO
KARO MUZIEJUS

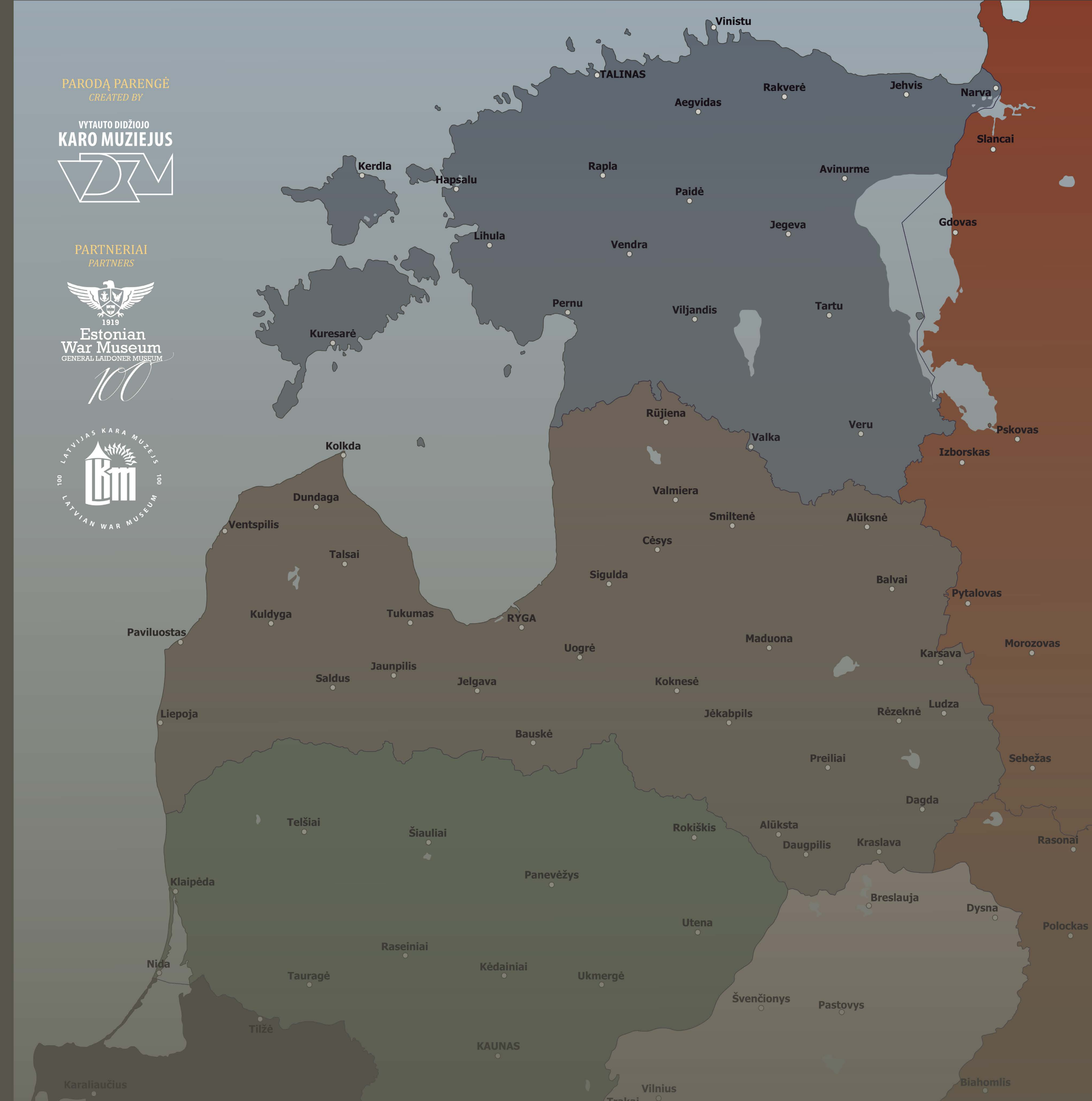
PARTNERIAI
PARTNERS

1919
Estonian
War Museum
GENERAAL-LÄHENDIJA MUUSEUM

190
LATVIJAS KARA MUZEJS
1918
LATVIAN WAR MUSEUM

1918 m. žymėjo ne tik Pirmojo pasaulinio karo, bet ir senųjų Europos imperijų, vadintų „tautų kalėjimu“, baigtį. Suomija, Ukraina, Čekoslovakija, viena po kitos, Šiaurės, Rytų ir Vidurio Europos tautos pradėjo savo išsilaisvinimo procesą, tikėdamos atrasti savo vietą tautų Europoje, kurią turėjo jungti tarpusavio sandrauga ir laisvė.

Baltijos valstybės – Lietuva, Latvija, Estija – taip pat paskelbė nepriklausomybę ir išreiškė norą sukurti nacionalinę valstybę, tačiau nuo pat pradžių susidūrė su pasipriešinimu. Tai, kas turėjo būti taikus išsivadavimas, greitai tapo nuožmia kova su bolševikais, bermontininkais ir kitais netikėtais vidaus ir išorės priešais.

Nuo pražūtingų kautynių Palenkės miškuose iki atkaklaus pasipriešinimo Estijos šiaurėje, Baltijos tautos, nepaisant visko, apgynė savo valstybingumą ir laisvę bei užėmė savo teisėtą vietą tarp kitų Europos tautų.

The year 1918 marked not only the end of WWI, but also of the old European empires referred to as “the prison of nations.” Finland, Ukraine, Czechoslovakia, one by one other Northern, Eastern, and Central European nations started their liberation process, expecting to find a place for themselves in Europe, which had to be united by cooperation and freedom of nations.

The Baltic States, Lithuania, Latvia, and Estonia, also declared their independence and expressed their willingness to establish national states; however, they immediately faced resistance. The expected peaceful liberation quickly turned into fierce fights with the Bolsheviks, the Bermontians, and other unexpected enemies, both internal and external, who infringed the newly restored independence.

The Baltic nations experienced many things: from disastrous battles in Podlasie forests to fierce resistance in northern Estonia; nevertheless, they defended their statehood and freedom and took their rightful place among nations of Europe.

NEPAISANT VISKO

IN SPITE OF EVERYTHING

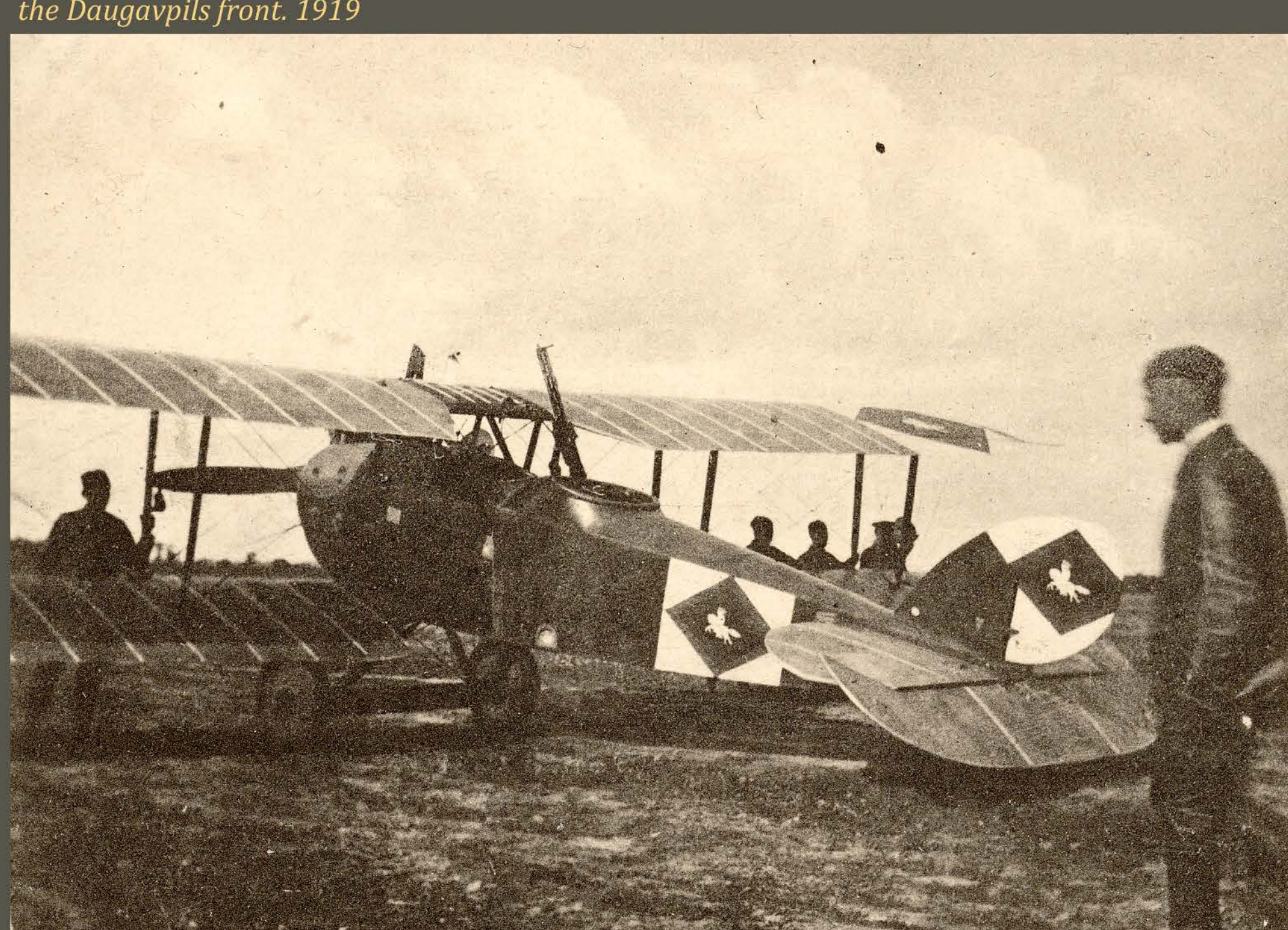

Lietuvos kariuomenės pėstininkai su iš bolševikų atimtu kupranugariumi. Sančiai, Veterinarijos valdyba. 1919 m.
Lithuanian infantrymen with a camel captured from the Bolsheviks. Veterinary management, Sančiai. 1919.

Lietuvos kariuomenės 2-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo pulko kariai apkausose Daugavpilio fronte. 1919 m.
Lithuanian soldiers of the 2nd Infantry Regiment of Lithuanian Grand Duke Algirdas in trenches on the Daugavpils front. 1919.

Lietuvos lakūnai kovose prieš bolševikus ties Daugavpiliu
Lithuanian pilots in battles against the Bolsheviks near Daugavpils

Vyriausias Lietuvos kariuomenės vadas gen. Silvestras Žukauskas pakeliui į frontą. 1919 m.
Gen. Silvestras Žukauskas, the Supreme Commander of the Lithuanian Armed Forces, on his way to the front. 1919.

Lietuvos kariuomenės kariai, išstūmę bolševikų pajėgas iš Kalkūnų gyvenvietės. 1919 m.
Lithuanian soldiers after pushing out the Bolsheviks from Kalkūnų settlement. 1919.

Lietuvos kariuomenės Atskirojo Marijampolės bataliono kariai, kurie dalyvavo durtuvų kautynėse su bolševikais Daugavpilio fronte. 1919 m.
Soldiers of the Independent Marijampolė battalion of Lithuanian Armed Forces who fought using bayonets on the Daugavpils front. 1919.

Lietuvos kariuomenės pėstininkas Nepriklausomybės kovų fronte. 1919 m.
Lithuanian infantryman during the Lithuanian Wars of Independence. 1919.

Lietuvos kariuomenės kariai prie „Daimler“ šarvuotojo automobilio „Perkūnas“, kuris kaip karo grobis atiteko Lietuvos kariuomenei po laimėto mūšio prieš bolševikus ties Lelūnais. Kaunas. 1919 m.
Soldiers of Lithuanian Armed Forces standing next to Daimler armored car „Perkūnas“ (lit. God of Thunder), who was captured as a prize of war from the Bolsheviks near Lelūnais. Kaunas. 1919.

Iki pirmosios Lietuvos kariuomenės mobilizacijos į Lietuvos kariuomenę jau buvo įstoję apie 3000 savanorių.
Even before the first mobilization was declared, 3000 volunteers had already joined the Lithuanian Armed Forces.

Lietuvos kariuomenės kario kokarda.
Lithuanian Armed Forces soldier's cockade

3-iojo laipsnio Vytyies Kryžiaus ordinas. 1927-1930 m.
Order of the Cross of Vytautas, 3rd class. 1927-1930

Lietuvos Nepriklausomybės medalis. 1928 m.
Independence Medal. 1928

1919 m. Lietuvos kariuomenės pėstininko žieminė kepurė.
Lithuanian Armed Forces infantryman's winter cap. 1919

1919 m. Lietuvos kariuomenės savanorio sermėga.
Lithuanian Armed Forces volunteer's coat. 1919

Lietuvos kariuomenės naudotas lauko telefono aparatas „Erikson“.
Erikson field telephone used by the Lithuanian Armed Forces

1918 m. gruodžio 10 d. užėmę Daugpilį, bolševikai įsiveržė į Lietuvą ir 1919 m. pradžioje jau buvo okupavę apie du trečdalius Lietuvos teritorijos. Nors Rusijos valdžioje įsitvirtinę bolševikai deklaravo kitų tautų apsisprendimo teisę, jų ketinimai akivaizdžiai skyrėsi nuo deklaracijų.

Bolševikams toliau veržiantis į krašto gilumą, padėtis atrodė beviltiška ir sunku buvo patikėti, kad tik pradėta kurti, nepatyrusi ir silpnai ginkluota Lietuvos kariuomenė atsilauks. Nepaisant visko, bolševikams vasario mėnesį pajudėjus laikinosios sostinės link, Lietuvos savanoriai sulaukė juos Kauno kryptimi besiveržiančius, su Vokietijos savanoriais vasario 10 d. atakavo ir atsiėmė Šėtą. Bolševikams nesisekė kovoti ir su Lenkijos kariuomene, kuri juos stūmė ir neišvengiamai artėjo prie Vilniaus. Balandžio 19 d. Lenkijos kariuomenė puolė ir užėmė Vilnių. Tokiomis aplinkybėmis Lietuvos kariuomenei neliko nieko kito kaip tik ruošti kovoms dėl vis dar bolševikų okupuotos Šiaurės Rytų Lietuvos.

Remiama saksų savanorių, Lietuvos kariuomenė sėkmingai įvykdė Ukmergės, Kurklių, Panevėžio, Utenos operacijas. Naktį iš rugpjūčio 23-iosios į 24-ąją Lietuvos kariuomenė pradėjo lemiamą Zarasų operaciją, kuri buvo kare su bolševikais pati sėkmingiausia. Priešininkai, pralaimėję kovas dėl Zarasų ir patyrę daug nuostolių, buvo nustumti už Dauguvos į Latviją. Po kurio laiko Sovietų Rusija pasiūlė taikos derybas.

On December 10, 1918, the Bolsheviks occupied Daugavpils and invaded Lithuania; at the beginning of 1919, they already occupied two thirds of the Lithuanian territory. Although the Bolsheviks who were in power in Russia declared the right of self-determination of other nations, their intentions were clearly different from those of the declarations.

As the Bolsheviks kept intruding the Lithuanian territory, the situation seemed hopeless, and it was hard to believe that the inexperienced and weakly armed Lithuanian military would withstand the enemy. In spite of everything, as the Bolsheviks moved to the provisional capital Kaunas in February, Lithuanian volunteers stopped the invaders and with the help of German volunteers, they attacked the Bolsheviks on February 10 and recaptured Šėta. The Bolsheviks were unsuccessful in the battles with the Polish Army, which pushed them and inevitably approached Vilnius. On April 19, the Polish Army attacked and occupied Vilnius. Under these circumstances, the Lithuanian Army had no other choice but to prepare for the battles for North-East Lithuania, which was still occupied by the Bolsheviks.

Supported by Saxon volunteers, the Lithuanian armed forces successfully carried out operations in Ukmergė, Kurkliai, Panevėžys, and Utena. At night from August 23 to August 24, the Lithuanian armed forces launched a decisive operation in Zarasai, which was the most successful operation in the war with the Bolsheviks. The opponents, who lost the battles over Zarasai and suffered many losses, were pushed behind Daugava, to Latvia. After a while, Soviet Russia offered peace negotiations.

KOVOS SU BOLŠEVIKAIS

STRUGGLES WITH THE BOLSHEVIKS

Lietuvos kontroliuojama teritorija 1919 m. vasarį
Lithuanian territory in February, 1919

Tolimiausia Raudonosios armijos įsiskverbimo į Lietuvą riba, 1919 m. vasarį
The farthest Bolshevik advance in Lithuanian territory. February, 1919

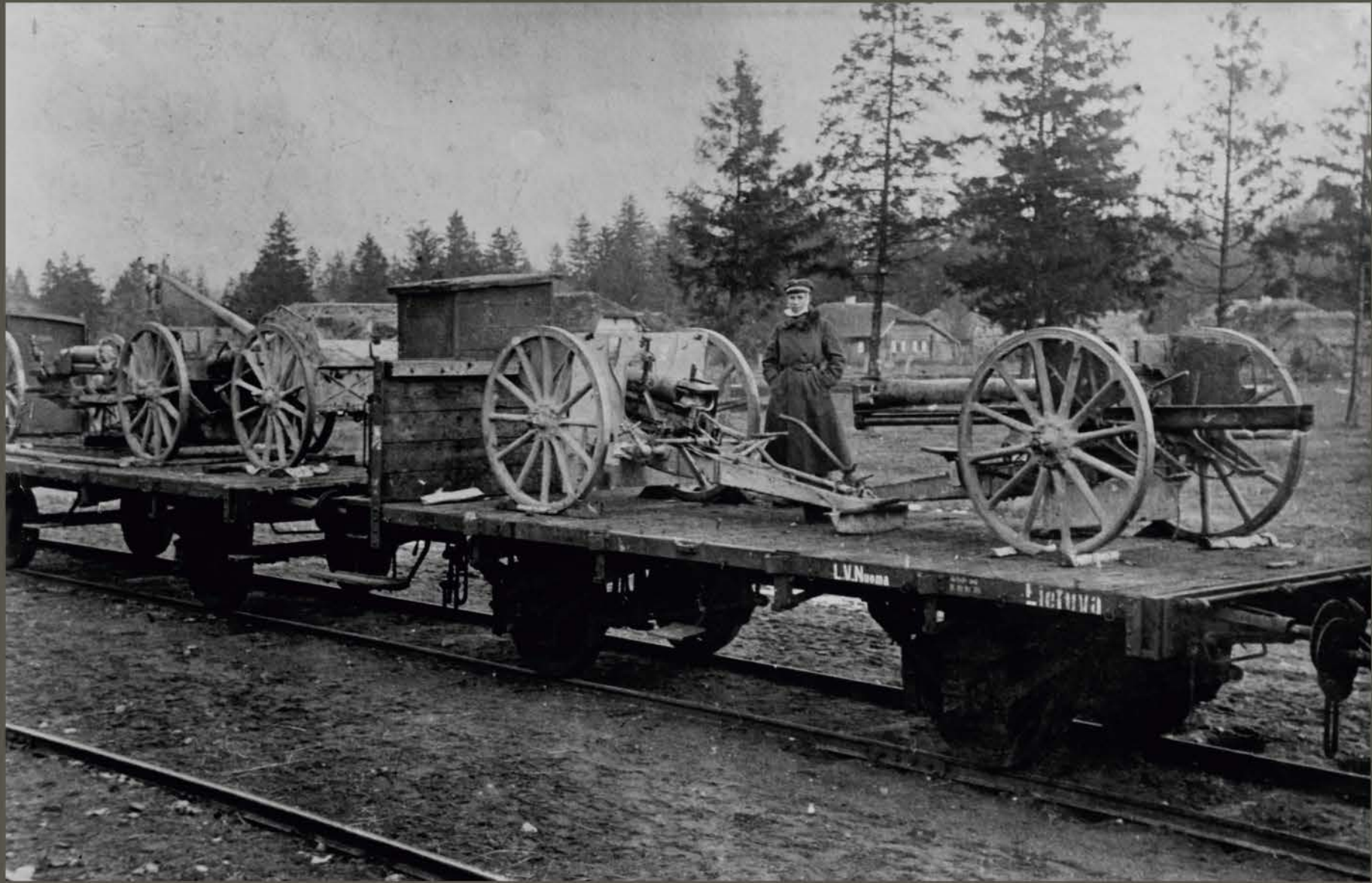

Garvežys su vagonu, kuris kaip karo grobis Lietuvos kariuomenės buvo paimtas iš bermontininkų Radviliškio kautynių metu. 1919 m.
A steam locomotive with a wagon taken by the Lithuanian Armed Forces as a prize of war from the Bermontians during the Battle of Radviliškis. 1919

Karo grobis – lėktuvas, atimtas iš bermontininkų ir atgabentas į Kauno geležinkelio stotį. 1919 m.
Prizes of war: the aircraft taken from the Bermontians and brought to Kaunas railway station. 1919

77 mm kalibro 96 N. A modelio lauko patrankos Lietuvos kariuomenės atimtos iš bermontininkų Radviliškio geležinkelio stoties. 1919 m.
77 mm caliber 96 N. Model A field guns, which were taken away from the Bermontians by the Lithuanian Armed Forces. Radviliškis Railway Station. 1919

Iš Lietuvos gyventojų bermontininkų rekvizuoti gyvuliai. Andrešiūnų kaimas, Šiaulių apylinkės. 1919 m.
The animals requisitioned from Lithuanians by the Bermontians. Andrešiūnai Village, Šiauliai neighborhood. 1919

Ūkininkas Kalaida su sūnumi pasisuošęs gintis nuo bermontininkų. Smilgiai, Panevėžio apskritys. 1919 m.
Farmer Kalaida and his son, ready to defend themselves against the Bermontians. Smilgiai, Panevėžys County. 1919

Lietuvos šiauliai karo lauke kovų su bermontininkais metu. 1919 m.
Lithuanian Šiauliai in the battlefield during battles with the Bermontians. 1919

Šaulys kovose su bermontininkais. 1919 m.
A rifleman in combat against the Bermontians. 1919

Lietuvos partizanas Šiaulių karinės operacijos prieš bermontininkus metu. 1919 m.
A Lithuanian partisan during the Šiauliai military operation against the Bermontians. 1919

Lietuvos kariuomenės karys fronte su 1910 m. modelio sunkioju kulkosvaidžiu „Maxim“ (Rusija). 1919 m.
The Lithuanian Armed Forces soldier on the front line with a 1910 model heavy machine gun "Maxim" (Russia). 1919

Iš bermontininkų po Radviliškio mūšio atimtas karo grobis:

7 lauko patrankos	50 000 aviacinių bombų
1 haubica	21 lėktuvų variklis
2 zenitinės patrankos	8 automobiliai
100 kulkosvaidžių	5 lauko virtuvės
10 minosvaidžių	13 vežimų
4 bombosvaidžiai	32 arkliai
50 000 artilerijos sviedinių	1 garvežys
30 lėktuvų	10 lauko telefonų aparatų

Prizes of war taken from Bermontians after the Battle of Radviliškis:

7 field guns	50 000 aviation bombs
1 howitzer	21 airplane engines
2 zenith guns	8 automobiles
100 machineguns	5 field kitchens
10 mortars	13 carts
4 throwing mortars	32 horses
50 000 artillery projectiles	1 steam train
30 airplanes	10 field telephones

Carinės Rusijos karininko bermontininko kepurė. 1919 m.
Tsarist officer's cap worn by Bermontians. 1919

Nepriklausomybės kovų Lietuvos kariuomenės karys su ginklais ir visa ekipuote. XX a. 3 deš.
Lithuanian Armed Forces soldier during the Wars of Independence with a full set of equipment. 1920's

Lietuvos kariuomenės savorio ženklas. 1919 m.
Volunteer badge of Lithuanian Armed Forces. 1919

1919 m. iš bermontininkų atimtas 1916 m. modelio vokietiškas minosvaidis „Ehrhardt“.
A 1916 German mortar Ehrhardt taken as a prize-of-war by Lithuanian soldiers. 1919

1919-ųjų liepą, vykstant įnirtingoms kovoms su bolševikais, į Lietuvą įžengė naujas priešas – bermontininkai. Tai buvo iš rusų belaisvių ir vokiečių suformuota provokiška kariuomenė, kuriai vadovavo rusų plk. Pavelas Bermontas-Avalovas. Bermontininkai skelbėsi kovoję su Raudonąja armija, tačiau faktiškai jie stengėsi išlaikyti Vokietijos įtaką Baltijos kraštuose.

Bermontininkai veržėsi iš Latvijos teritorijos ir 1919-ųjų rudenį kontroliavo didesnę dalį Vakarų ir Šiaurės Lietuvos bei ketino toliau veržtis į Lietuvos gilumą. Spalio 12 d. prieš bermontininkus buvo sudarytas frontas. Numatytoje fronto linijoje iš viso buvo sutelkta apie 12 000 lietuvių karių prieš 15 000 bermontininkų. Lapkričio 20 d. buvo pradėtas puolimas Radviliškio–Šiaulių kryptimi. Pirmasis taikinytis buvo Radviliškis, kadangi mieste buvo įsitvirtinę 800 gerai ginkluotų bermontininkų su patrankomis, kulkosvaidžiais, minosvaidžiais ir bombosvaidžiais.

Užvirė atkaklios kautynės prie miestelio malūno ir kapinių. Sumanių ir narsių lietuvių karių iš abiejų pusių galingai puolami bermontininkai palūžo ir pradėjo trauktis iš Lietuvos. Bermontininkai stebėjosi lietuvių narsa, anot jų, lietuviai kovėsi geriau už kazokus. Lietuvos kariuomenei atiteko gausus karo grobis, kuris sustiprino pačią kariuomenę, o bermontininkai, patyrę pralaimėjimą, tarpininkaujant tarptautiniams stebėtojams gruodžio 15 d. paliko Lietuvą.

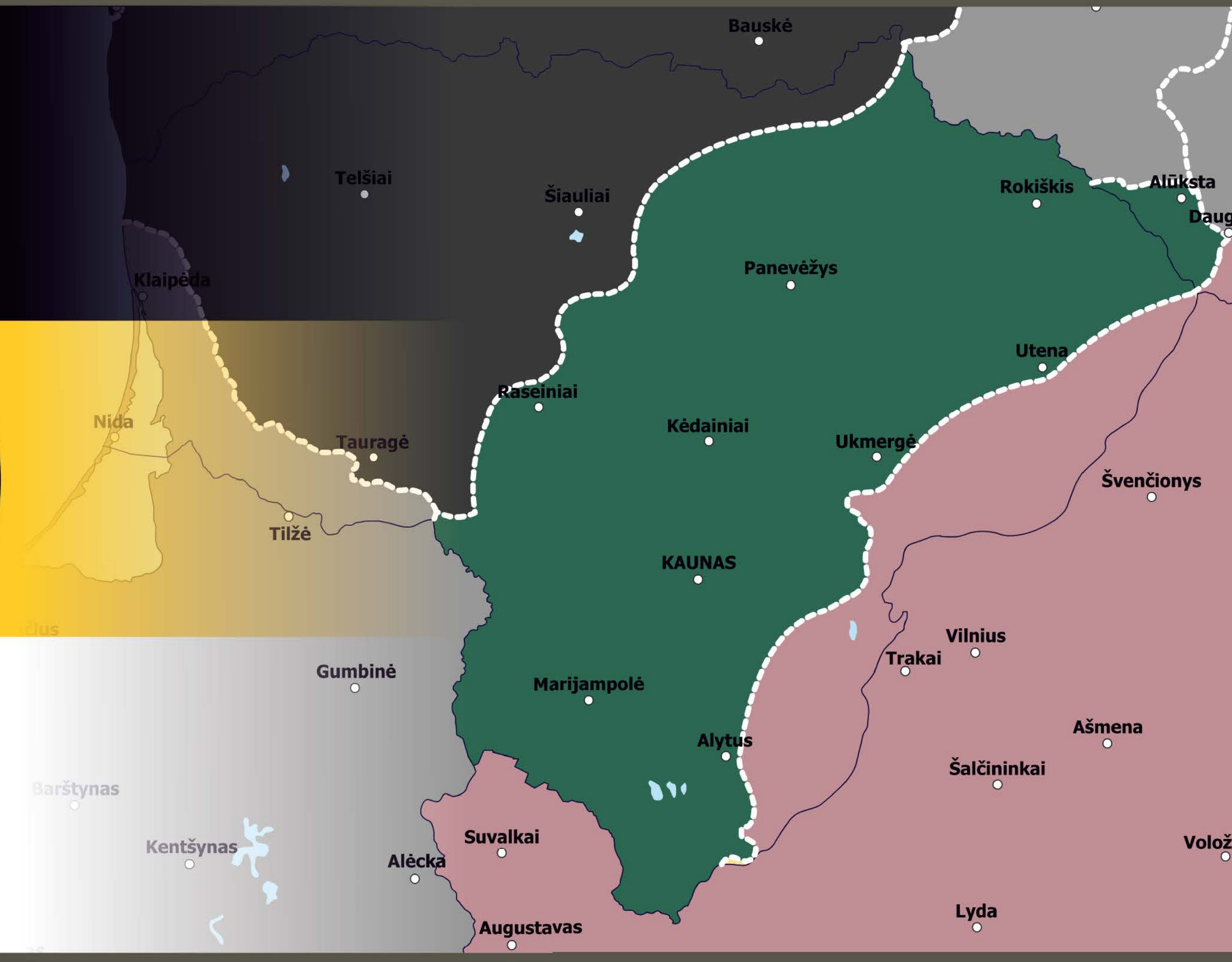
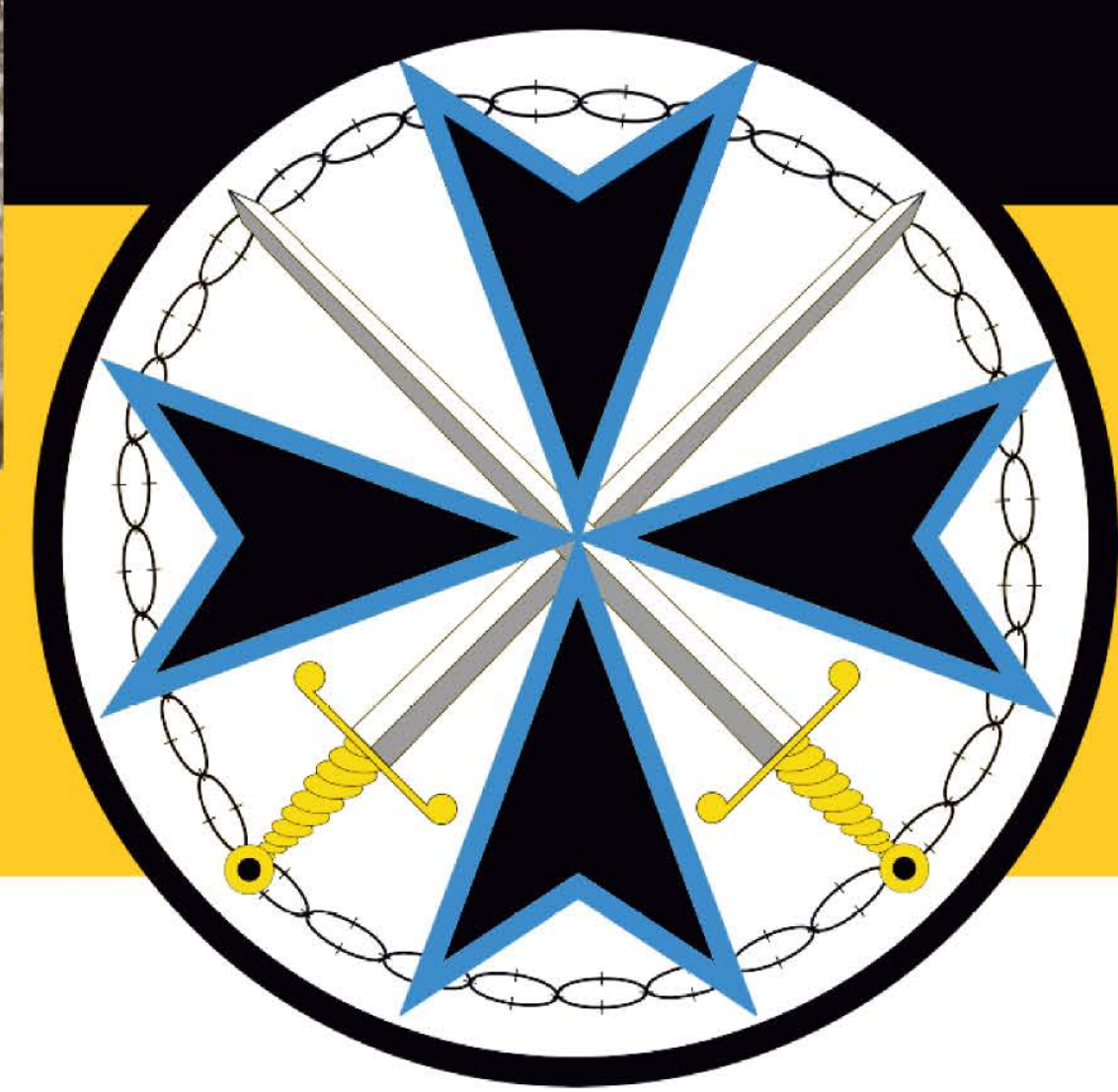
In July 1919, during fierce battles with the Bolsheviks, a new enemy, the Bermontians, entered Lithuania. This was a pro-German army formed of Russian captives and Germans, led by Russian Col. Pawel Bermond-Awalow. The Bermontians claimed to have fought with the Red Army, but in fact they were trying to maintain German influence in the Baltic countries.

The Bermontians were invading Lithuania from Latvia, and in the autumn of 1919 they controlled most of Western and Northern Lithuania and intended to continue their invasion. On October 12, a front was formed against the Bermontians. About 12 000 Lithuanian soldiers were deployed at the front line against 15 000 Bermontians. On November 20, an attack was launched in the Radviliškis-Šiauliai direction. The first target was Radviliškis, as 800 well-armed Bermontians with artillery guns, machine guns, mortars, and bomb-throwers were stationed in the city.

A fierce battle broke out near the windmill and cemetery of the town. Because of the bravery and ingenuity of the Lithuanian soldiers, the Bermontians were strongly attacked from both sides and began to withdraw from Lithuania. The Bermontians marveled at the bravery of the Lithuanians; according to them, the Lithuanians fought better than the Cossacks. The Lithuanian Armed Forces received a large amount of prizes of war, which strengthened the military itself, and the Bermontians, who had lost the war, left Lithuania on December 15 under mediation of international observers.

KOVOS SU BERMONTININKAIS

STRUGGLES WITH THE BERMONTIANS

- Lietuvos kontroliuojama teritorija 1919 m. spalį
Lithuania controlled territory in October, 1919
- Iki 1919 m. spalio bermontininkų užimta teritorija
The farthest Bermontian advance in Lithuanian territory. October, 1919
- Iki 1919 m. spalio Lenkijos kariuomenės užimta teritorija
The farthest Polish advanced in Lithuanian territory. October, 1919

Lenkų „sukilėlių“ dalinių puolimo metu paskelbus naują mobilizaciją ir vėl pašaukus savanorius, Lietuvos kariuomenės skaičius išaugo iki 40 600 karių, o 1922 m. sausio mėn. buvo didžiausia per visą istoriją – 51 154 karių.

During the fighting with Polish „rebels“, a new mobilization was declared and the numbers of Lithuanian Armed Forces increased up to 40 600. In January, 1922, Lithuanian Armed Forces reached its peak size when 51 154 people served in the military.

Lenkijos kariuomenės I korpuso 2-ojo ulonų pulko raitelio kepurė.
Cavalry cap of the 2nd Uhlan Regiment of the 1st Corps of the Polish Armed Forces

Lenkijos kariuomenės I korpuso 2-ojo ulonų pulko raitelio uniforminis švarkas. 1920 m.
Field jacket of the 2nd Uhlan Regiment of the 1st Corps of the Polish Armed Forces

Lenkijos kariuomenės 9-ojo pėstininkų pulko ženklas.
Badge of the 9th Infantry Regiment of the Polish Armed Forces

Lenkijos kariuomenės 77-ojo Kauno šaulių pėstininkų pulko ženklas. Raudoname skyde pavaizduoti Lenkijos, Lietuvos ir Žemaitijos simboliai.
Badge of the 77th Kaunas Infantry Riflemen's Regiment. The gules shield consists of Polish, Lithuanian and Samogitian symbols

Lietuvos kariuomenės 5-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulko 3-iosios kuopos kariai. 1920 m.
The soldiers of the 3rd Company of the 5th Infantry Regiment of Lithuanian Grand Duke Kęstutis of the Lithuanian Armed Forces. 1920

Lenkijos kariuomenės 41-ojo pėstininkų Suvalkų pulko minosvaidininkai Nepriklausomybės kovų metu. 1920 m.
Minefielders of 41th Suwalki Regiment of the Polish Armed Forces during the Wars of Independence. 1920

Lietuvos kariuomenės 5-ojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio pulko būrio vadovas Bolius Barisa. 1920 m.
Bolius Barisa, the commander of the 5th Infantry Regiment of Lithuanian Grand Duke Kęstutis of the Lithuanian Armed Forces. 1920

Šauliai kovose su lenkų pajėgomis. 1919–1920 m.
Riflemen fighting the Polish forces. 1919–1920

Prie lėktuvo LVG C VI stovi A. Gustaitis, ant lėktuvo sparno – lttn. J. Kumpis. 1920 m.
A. Gustaitis standing next to the LVG C VI aircraft; Lieut. J. Kumpis on the aircraft wing. 1920

Lietuvos kariuomenės 3-iojo pėstininkų Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto pulko kariai po mūšio su lenkais ties Vieviu. 1920 m.
The soldiers of the 3rd Infantry Regiment of Lithuanian Grand Duke Vytautas the Lithuanian Armed Forces after the battle with the Poles at Vievis. 1920

Lenkijos kariuomenės 41-ojo Suvalkų pulko kariai žvalgo vietovę prie Michalovo. 1921 m. pradžia.
Soldiers of 41th Suwalki Regiment of Polish Armed Forces observing the area near Michalowo. 1921

Lenkija, kaip ir Lietuva, vylysi atgauti laisvę ir 1918 m. lapkričio 11 d. paskelbė nepriklausomybę. Tačiau skirtingas požiūris į istoriją nulėmė tai, kad šių dviejų šalių konfliktas buvo neišvengiamas. Lietuva ketino atsikurti kaip nacionalinė valstybė etninėje teritorijoje, o Lenkija – Abiejų Tautų Respublikos.

Norint išspręsti ginčus, buvo pasitelkta Tautų Sąjunga, jos atstovai nustatė demarkacijos linijas, kad prieš bolševikus kovojusios abi šalys išvengtų tarpusavio konflikto. 1920 m. liepos 12 d. Lietuva ir Sovietų Rusija pasirašė taikos sutartį, pagal kurią Vilniaus kraštas buvo grąžintas Lietuvai. Tuo pat metu bolševikai vykdė kontrpuolimą ir stūmė Lenkijos kariuomenę atgal į Lenkijos gilumą, perleisdami tik dalį teritorijų Lietuvai.

Rugpjūčio 28 d. prie Augustavo priartėjusi Lenkijos kariuomenė pradėjo puolimą. Lietuva pradėjo Augustavo–Suvalkų operaciją, tačiau kautynės buvo pražūtingos ir Lietuvos kariuomenė buvo priversta atsitraukti. Lenkija neišsižadėjo savo ketinimų atsikurti Abiejų Tautų Respublikos teritorijoje, tačiau nenorėdama sukelti neigiamos tarptautinės reakcijos, inscenizavo sukilimą savo kariuomenėje. 1920 m. spalį Lenkijos kariuomenės 1-oji Lietuvos ir Baltarusijos pėstininkų divizionas, remiama oro pajėgų, kavalerijos ir artilerijos, „sukilo“ ir užėmė Vilnių.

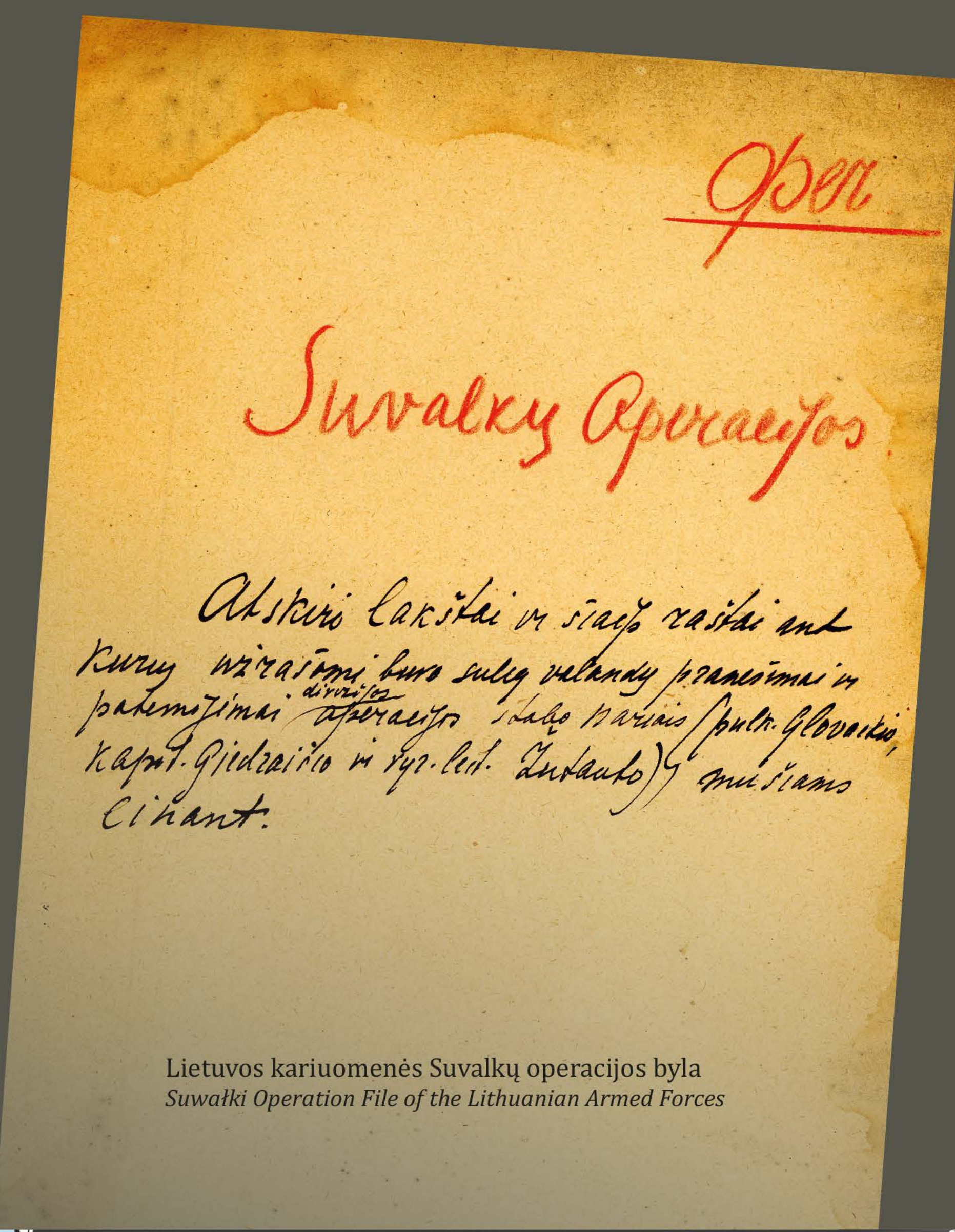
Netrukus „sukilėliai“ pradėjo nuožmų puolimą vakarų link, tačiau Lietuvos kariuomenė atsilaikė ir pradėjo kontrpuolimą, dėl kurio iki lapkričio 17 d. buvo atsiimtos prarastos teritorijos. Lapkričio 21 d. Tautų Sąjungos kontrolės komitetas pareikalavo nutraukti karo veiksmus, ir Lenkija buvo priversta pripažinti Lietuvos valstybę.

Poland, like Lithuania, expressed its desire and hope for freedom when on November 11, 1918, it declared its independence. Different aspirations and attitudes towards history preconditioned an inevitable conflict. Lithuania intended to re-establish itself as a nation state in its ethnic territory; however, Poland was in fact seeking to re-establish itself in the former territory of the Polish-Lithuanian Commonwealth despite internal disagreements.

In order to resolve the disputes, the League of Nations was invoked, and its representatives established demarcation lines to prevent a conflict between the two countries fighting against the Bolsheviks. On July 12, 1920, Lithuania and Soviet Russia signed a peace treaty, which recognized Vilnius region as a part of Lithuania. At the same time, the Bolsheviks carried out a counterattack and pushed the Polish Armed Forces back to Poland, transferring only a part of the territory to Lithuania.

On August 28, the Polish Armed Forces approached Augustow and launched an offensive attack. Lithuania started the Augustow-Suwalki operation, but the battle was disastrous, and the Lithuanian Armed Forces were forced to retreat. Poland did not abandon its intentions to re-establish itself on the territory of the Polish-Lithuanian Commonwealth. In order not to provoke a negative international reaction, it staged an uprising in its armed forces. On October 1, 1920, the Lithuanian-Belarusian Infantry Division, supported by the Air Force, Cavalry and Artillery, "rebelled" and captured Vilnius.

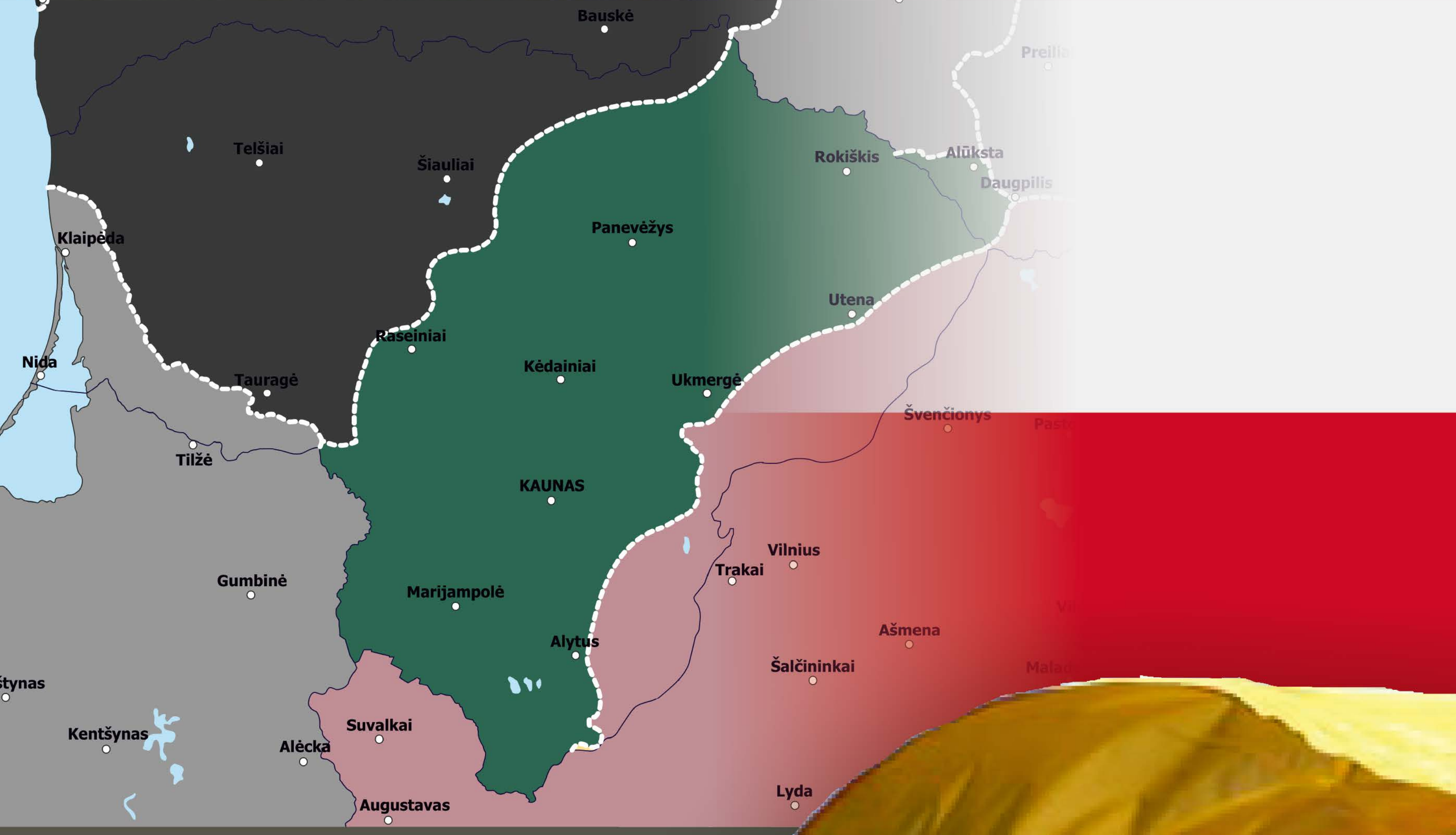
Soon the "rebels" launched an offensive attack towards the west. Despite the fierce offensive, the Lithuanian military resisted and launched a counterattack. Because of the counterattack, the lost territories were regained on November 17. On November 21, the Committee of the League of Nations demanded to cease war actions, and Poland was forced to recognize the state of Lithuania.

Lietuvos kariuomenės Suvalkų operacijos byla
Suwalki Operation File of the Lithuanian Armed Forces

KOVOS SU LENKIJOS KARIUOMENE

STRUGGLES WITH THE POLISH ARMED FORCES

- Lietuvos kontroliuojama teritorija 1919 m. spalį
Lithuanian controlled territory in October, 1919
- Iki 1919 m. spalio bermontininkų užimta teritorija
The furthest Bermontian advance in Lithuanian territory, October, 1919
- Iki 1919 m. spalio Lenkijos kariuomenės užimta teritorija
The furthest Polish advance in Lithuanian territory, October, 1919

Dvi brigados
 Pirmojoje 1919 m. pusėje, Latvijos karinės pajėgos buvo sudarytos iš dviejų dalių: 1-osios Nepriklausomos Latvijos ir Šiaurės Latvijos brigadų. Abi brigados turėjo skirtingai veikiančią subordinaciją, tiekimo sistemą ir organizavimo struktūrą; 1-oji Nepriklausoma Latvijos brigada buvo sudaryta iš batalionų, tuo tarpu Šiaurės Latvijos brigada – iš pulkų. Abu daliniai beveik neturėjo jokio tarpusavio kontakto iki 1919 m. liepos mėn. susitikimo Rygoje, kur vėliau buvo sujungti į vieningą Latvijos kariuomenę.

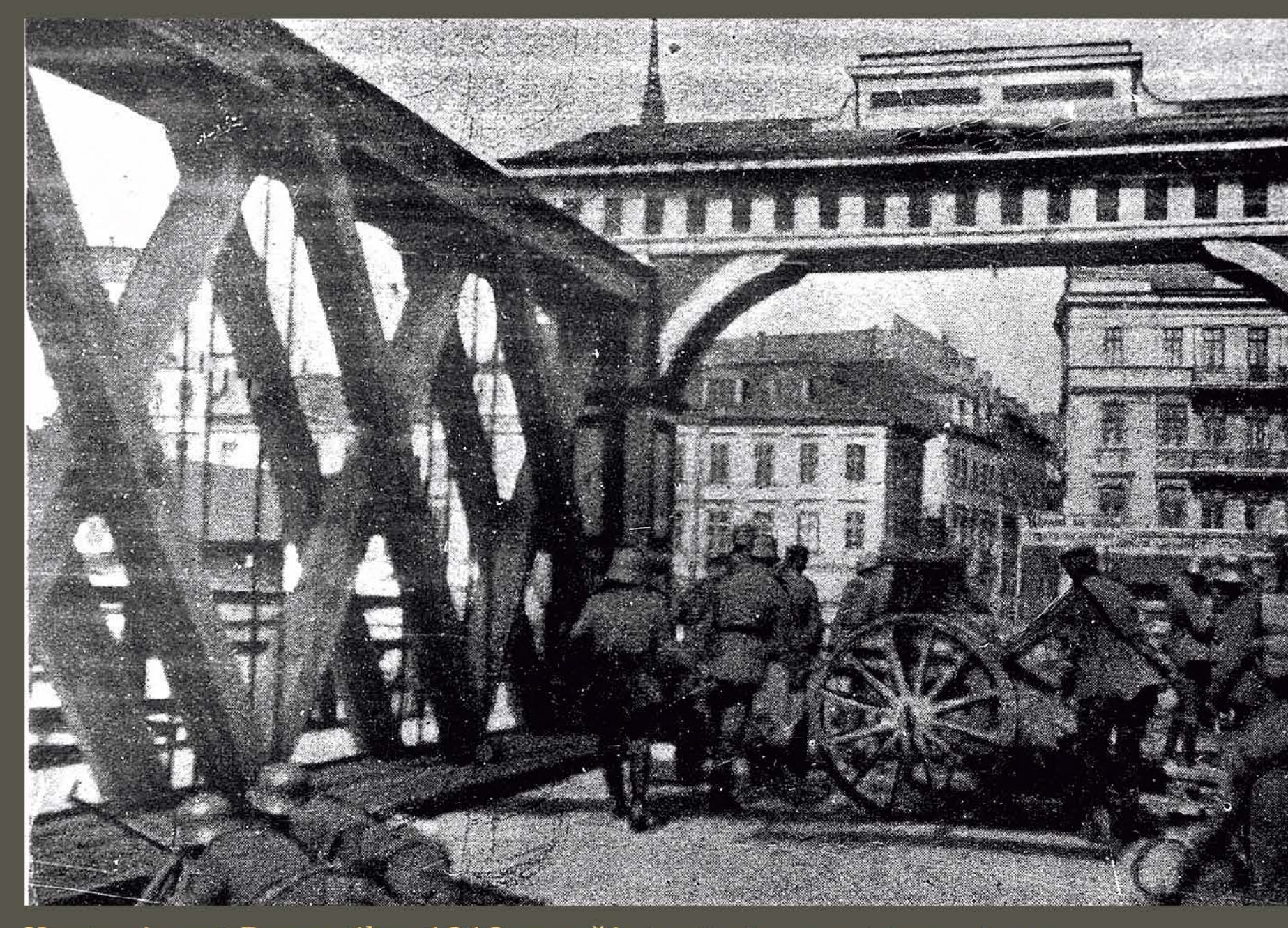
Two brigades
 In the first half of 1919, Latvian Armed Forces consisted of two units – the 1st Independent Latvian Brigade and the North Latvian Brigade. Both brigades had different operative subordination, supply system and organization structure; the 1st Independent Latvian Brigade consisted of separate battalions, while the North Latvian Brigade had regiments. Both units had almost no contact until June 1919, when they met in Riga. Later they were formed into a unified Latvian armed forces.

Latvijos kariuomenės naudotas 7,71 mm lengvasis kulkosvaidis „Lewis“. Latvijos karo muziejus.
 Lewis light machine gun operated by the Latvian Armed Forces. The Latvian War Museum

Latvijos kariuomenės uniformos kokarda. Latvijos karo muziejus.
 Latvian Armed Forces soldier's uniform cockade. The Latvian War Museum

Latvijos išsivadavimo karo 10-mėčio medalis.
 Latvian War of Independence 10 Year Anniversary Commemorative Medal

Latvijos kariuomenės kario uniforma. 1919 m.
 Uniform of the Latvian Armed Forces. 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Kautynės ant Rygos tiltų, 1919 gegužė. Latvijos karo muziejus archyvas
 Fighting on Riga's bridges, May, 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Atskirojo bataliono leitenantai, Ryga, 1919 birželis. Latvijos karo muziejus archyvas
 The Lieutenants of the Independent Battalion, Riga, June, 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Šiaurės Latvijos brigados 1-ojo Valmieros pėstininkų pulko kariai, Cēsis, 1919 m. birželis. Latvijos karo muziejus archyvas
 The soldiers of the 1st Valmiera Infantry Regiment of the North Latvian Brigade, Cēsis, June, 1919. The Archive of the Latvian War Museum

1-asis Kuršo kavalerijos eskadronas Cėsiyje, 1919-ųjų vasara. Latvijos karo muziejus archyvas
 The 1st Courland Cavalry Squadron in Cēsis. The summer of 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Šiaurės Latvijos brigados kariai su 76 mm artilerijos pabūkle, 1919 m. Latvijos karo muziejus archyvas
 The soldiers of the North Latvian Brigade with a 76 mm artillery gun, 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Estijos kariuomenės kavaleristai šalia Cėsiu. 1919 m. Latvijos karo muziejus archyvas
 The Estonian Army cavalry near Cēsis, 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Baltijos vokiečių Landvero kariai, 1919 m. Latvijos karo muziejus archyvas
 Soldiers of the Baltic Landwehr, 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Latvijos ir Estijos karininkai prie šarvuotojo traukinio Cėsiyje, 1919 birželis. Latvijos karo muziejus archyvas
 Latvian and Estonian officers at the armoured train in Cēsis, June, 1919. The Archive of the Latvian War Museum

1918-ųjų gruodžio 1 d. į Latviją įsiveržė Raudonoji armija ir 1919-ųjų sausį jau kontroliavo didžiąją dalį teritorijos. Latvijos vyriausybė bei vokiečių kariniai vienetai buvo priversti atsitraukti iki pat Liepojos. Nepaisant visko, netrukus buvo suformuota Nepriklausoma Latvijos brigada pietuose ir, susitarus su Estija, – Šiaurės Latvijos brigada Estijos kontroliuojamoje teritorijoje, šiaurėje. Abu kariniai daliniai buvo pavaldūs Latvijos vyriausybei ir kovoję už nacionalinės valstybės idėją. Balandžio mėnesį Šiaurės Latvijos brigada kartu su Estijos kariuomene pradėjo kovą prieš bolševikus.

Gegužės 22 d. bolševikai patyrė pralaimėjimą, pietinės latvių pajėgos ir vokiečiai užėmė Rygą. Užėmę Rygą, vokiečiai įkūrė provokišką vyriausybę, kurios tikslas buvo Latviją paversti satelitine Vokietijos valstybe. Pasinaudodamos palankia situacija, šiaurinės latvių ir estų pajėgos pradėjo žygiuoti į Rygą. Tuo pat metu vokiečiai iš Rygos žygiavo šiaurės link ir birželio 5 d. ties Cėsiu prasidėjo kautynės tarp latvių, estų ir vokiečių karių, pastarieji kitą dieną užėmė Cėsi. Birželio 10 d. tarpininkaujant Santarvės valstybėms buvo paskelbtos paliaubos, tačiau deryboms nepavykus, birželio 19 d. vėl prasidėjo kautynės, kurias laimėjo jungtinės šiaurės latvių ir estų pajėgos.

Po pergalės jungtinės pajėgos pasiekė Rygos priemiesčius, Santarvės valstybėms tarpininkaujant, buvo susitarta dėl paliaubų. Latvijos daliniai, Estijos kariuomenės padedami, sumušė vokiečių pajėgas, bolševikus išstūmė į Latvijos rytus, o Rygoje į valdžią sugrąžino teisėtą Latvijos vyriausybę.

On December 1, 1918, Latvia was invaded by the Red Army, which took control of most of Latvia in January, 1919. The Latvian government and German military units were forced to retreat to Liepaja. In spite of this, the Independent Latvian Brigade was formed in the south and, because of an agreement with Estonia, the North Latvian Brigade was formed in the area controlled by Estonia in the north. Both military units were subordinate to the Latvian government and were fighting for the idea of a nation-state. From April, the North Latvian Brigade together with the Estonian Armed Forces started fighting against the Bolsheviks.

On May 22, the Bolsheviks experienced a defeat after the southern Latvian forces and the Germans captured Riga. After the occupation of Riga, the Germans established a pro-German government aimed at turning Latvia into a German satellite state. Taking advantage of the favourable situation, joint northern Latvian and Estonian forces began marching to Riga. At the same time, the Germans marched north from Riga and on June 5 at Cēsis, a fight began between Latvian, Estonian, and German troops who captured Cēsis the next day. On June 10, a ceasefire was declared under the mediation of the Entente Countries, but the negotiations failed and on June 19 fighting began again, which was won by the joint northern Latvian and Estonian forces.

After the victory, the joint forces reached the suburbs of Riga when a ceasefire was agreed through the mediation of the Entente. With the help of the Estonian Armed Forces, the Latvian units defeated the German forces, pushed the Bolsheviks to the east of Latvia, and restored the legitimate Latvian government to power in Riga.

KOVOS ŠIAURĖS LATVIJOJE

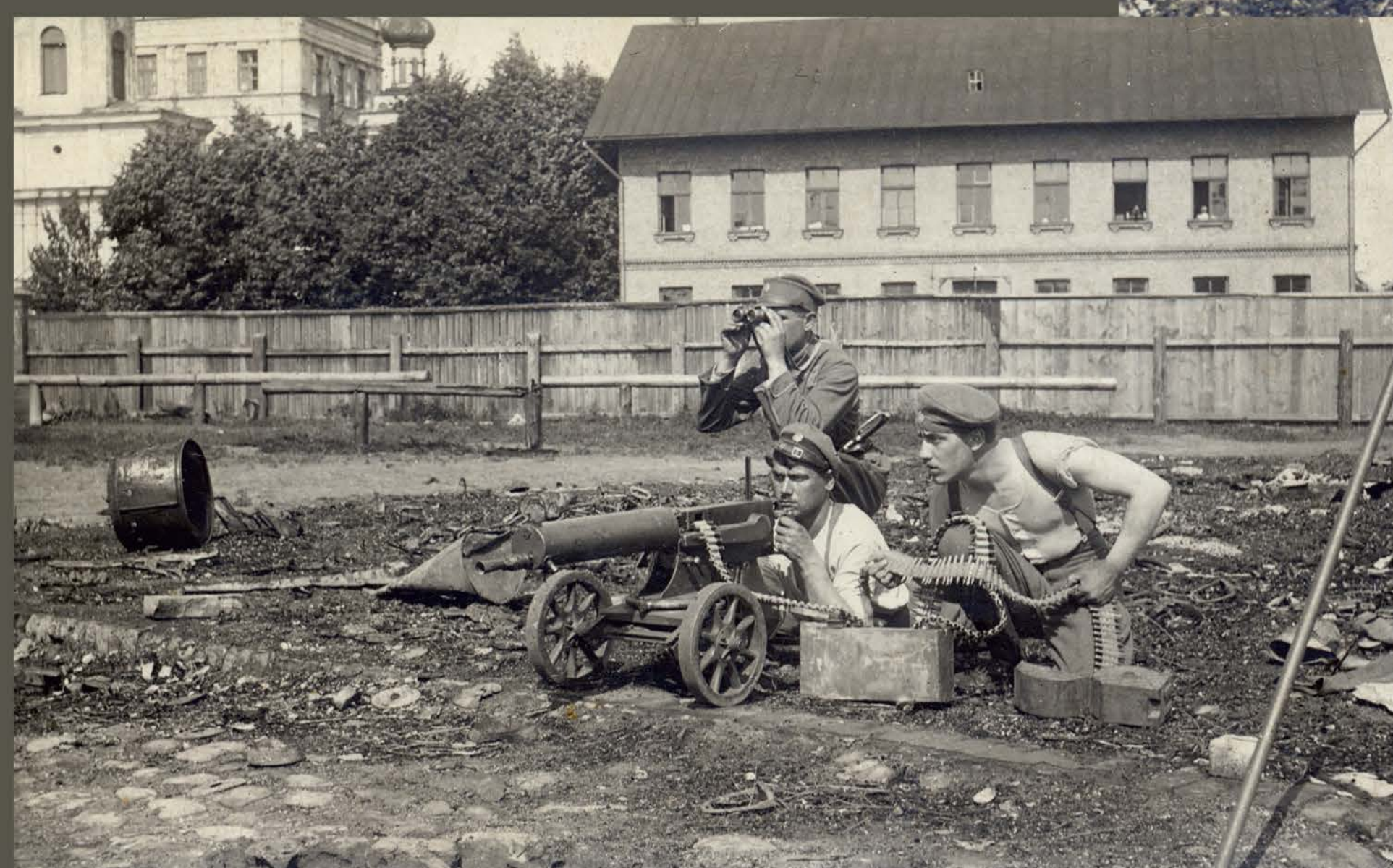
STRUGGLES IN NORTHERN LATVIA

Latvijos kontroliuojama teritorija 1919 m. vasarį
 Latvian controlled territory in February, 1919

Tolimiausia Raudonosios armijos įsiskverbimo į Latviją riba, 1919 m. vasarį
 The farthest Red Army advance in Latvian territory, February, 1919

Latvijas kariuomenes kariai Rygoje. 1919 m. Latvijas kara muzejaus arhivys
Soldiers of the Latvian Armed Forces in Riga. 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Latvijas kariuomenes kariai apkasuose ginasi nuo bermontininku. 1919 m. Latvijas kara muzejaus arhivys
The Latvian Armed Forces soldiers in the trenches, defending themselves against the Bermontians. 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Karo mokyklos kadetai gina Ryga. 1919 m. Latvijas kara muzejaus arhivys
The Military School cadets are defending Riga. 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Britanijos karo laivai Rygos uoste. 1919 m. Latvijas kara muzejaus arhivys
British warships in the Port of Riga. 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Latvijas kariuomenes kariai ant šarvuoto traukinio. Ryga. 1919 m. Latvijas kara muzejaus arhivys
The Latvian Armed Forces soldiers on an armoured train. Riga. 1919. The Archive of the Latvian War Museum

Latvijas kariuomenes kariai Latgalos fronte. 1920 m. Latvijas kara muzejaus arhivys
The Latvian Armed Forces soldiers on the Latgale front. 1920. The Archive of the Latvian War Museum

1-ojo Liepojas pēstininku pulko kariai Latgalos fronte. 1920 m. Latvijas kara muzejaus arhivys
The soldiers of the 1st Liepaja Infantry Regiment on the Latgale front. 1920. The Archive of the Latvian War Museum

Lenkijos kariuomenes inžinieriai Daugupilyje po miesto išvadavimo. 1920 m. Latvijas kara muzejaus arhivys
The Polish Armed Forces engineers in Daugavpils after the liberation of the city. 1920. The Archive of the Latvian War Museum

1920 m. vasarį Latvijos kariuomenė buvo didžiausia – kariuomenėje tarnavo 76 394 žmonės.

In February, 1920, the Latvian Armed Forces had reached its peak size - 76 394 people served in the armed forces.

1919 m. įkurtas aukščiausias karinis Latvijos apdovanojimas, Lāčplēšio karo ordinas. 3-ias laipsnis. Latvijos kara muzejus.
The highest military order of Latvia – The order of Lāčplēšis. 3rd class. Established in 1919. The Latvian War Museum

Latvijas kariuomenes leitenanto laipsnio ženklas. Latvijos kara muzejus.
Latvian Armed Forces lieutenant insignia. The Latvian War Museum

Latvijos kariuomenes naudotas lengvasis kulkosvaidis „Madsen M1902“. Latvijos kara muzejus.
Madsen M1902 light machine gun operated by the Latvian Armed Forces. The Latvian War Museum

Raudonosios armijos kareivio kepurė (kopija). 1919 m. Military cap of the Red Army (recreation). 1919

Raudonosios armijos kareivio milinė (kopija). 1919 m. Greatcoat of the Red Army (recreation). 1919

Latvijai, Estijai ir provokiškai vyriausybei Rygoje pasirašius paliaubų sutartį, Estijos kariuomenė atsitraukė, tačiau kaip paramą paliko šarvuotuosius traukinius. Į valdžią grįžusi teisėta Latvijos vyriausybė pasinaudojo palankia proga ir abi brigadas perreformavo į vieningą Latvijos kariuomenę.

1919-ųjų spalį iš Jelgavos puolimą pradėjo naujas priešas – bermontininkai, kurie jau spalio 8 d. užėmė vakarinio Dauguvos kranto Rygos dalį. Latvijos kariuomenė, remiama Estijos kariuomenės šarvuotųjų traukinių ir Britanijos karališkojo laivyno, pradėjo kontrpuolimą. Lapkričio 11 d. bermontininkai buvo sumušti Rygoje, o lapkričio 21 d. Latvijos kariuomenė nugalėjo bermontininkus prie Jelgavos ir išvadavo miestą.

1919-ieji ėjo į pabaigą, tačiau rytinė Latvijos dalis, Latgala, vis dar buvo kontroliuojama bolševikų. Bolševikai patyrė pralaimėjimus kovose su Lenkijos kariuomene, kuri jau buvo priartėjusi prie Daugpilio. Dar spalio mėn. Latvija pradėjo derybas su Lenkija dėl Daugpilio išvadavimo.

1920 m. sausio 3 d. ankstų rytą susivienijusios Latvijos ir Lenkijos pajėgos pradėjo operaciją „Žiema“. Nepaisant atšiaurių žiemos sąlygų, po kelių dienų nuožmių kautynių Latvijos ir Lenkijos kariai išvadavo miestą ir galutinai išstūmė bolševikus.

Po pergalių prieš Latvijoje buvusius vokiečių karinius vienetus ir bolševikus, 1920 m. liepos 15 d. buvo pasirašytos paliaubos su Vokietija, o rugpjūčio 11 d. – su Sovietų Rusija, taip užtikrinant Latvijos laisvę ir valstybingumą.

After Latvia, Estonia, and the pro-German government signed a ceasefire in Riga, the Estonian Armed Forces retreated but it left its armoured trains as support. The legitimate Latvian government returned to power and took the opportunity to reform both brigades into a united Latvian Armed Forces.

In October, 1919, a new enemy, the Bermontians, started attacks from Jelgava and occupied a part of Riga on the western bank of the Daugava River on October 8. The Latvian Armed Forces, backed by the armoured trains of the Estonian Armed Forces and the British Royal Navy, launched counterattack. On November 11, the Bermontians were beaten in Riga, and on November 21, the Latvian Armed Forces defeated them near Jelgava and liberated the city.

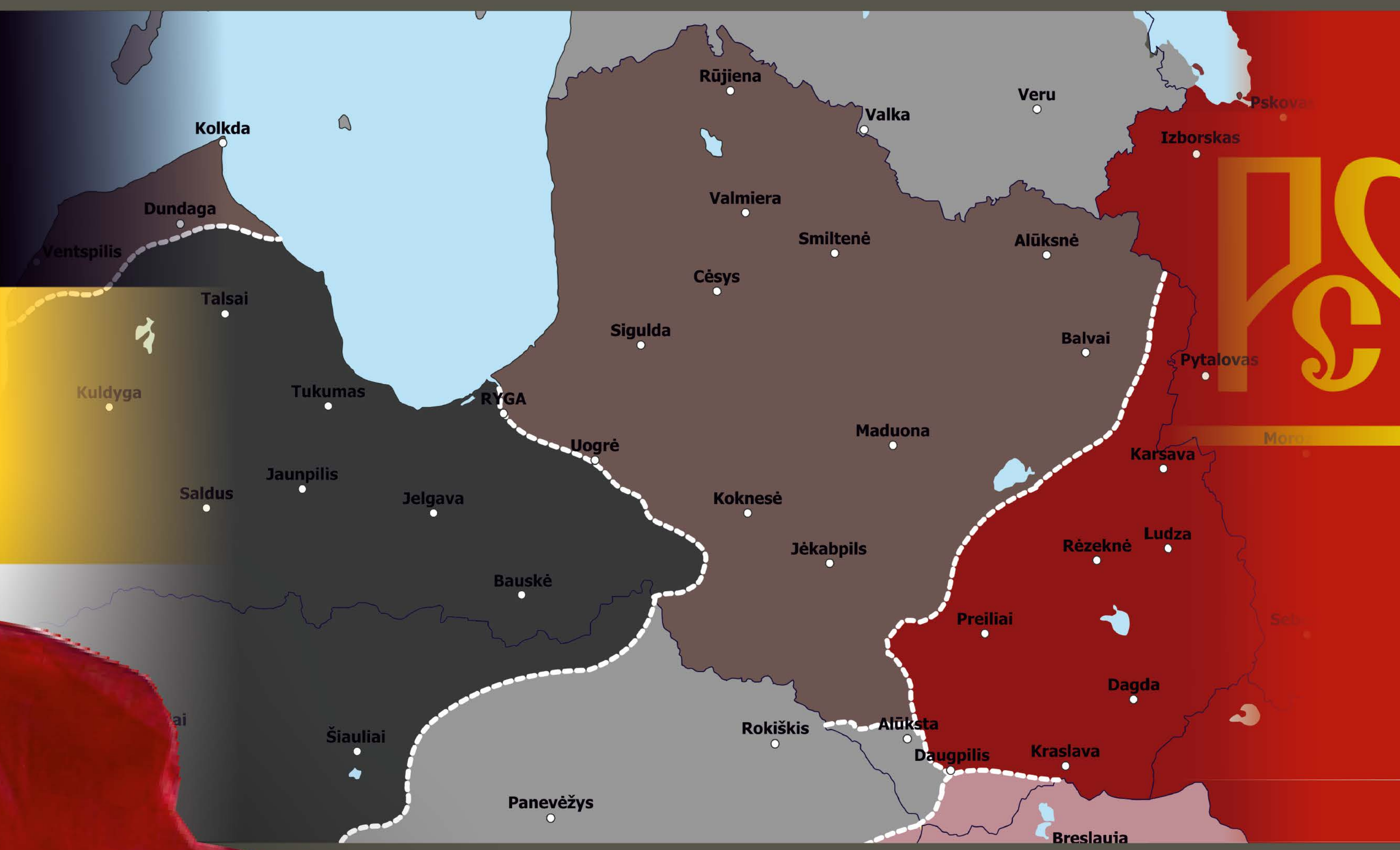
The year 1919 was coming to an end, but the eastern part of Latvia, Latgale, was still under the control of the Bolsheviks. The Bolsheviks suffered defeats in battles with the Polish Armed Forces, which already approached Daugavpils. Latvia had started negotiations with Poland on the liberation of Daugavpils in October.

In the early morning of January 3, 1920, joint Latvian and Polish forces launched the Operation "Winter." Despite the harsh winter conditions, after several days of fierce fighting, Latvian and Polish troops liberated the city and dislodged the Bolsheviks.

After the victories against the German military units and the Bolsheviks in Latvia, a ceasefire was signed with Germany, on July 15 and with Soviet Russia on August 11, 1920. This way, Latvia's freedom and statehood were ensured.

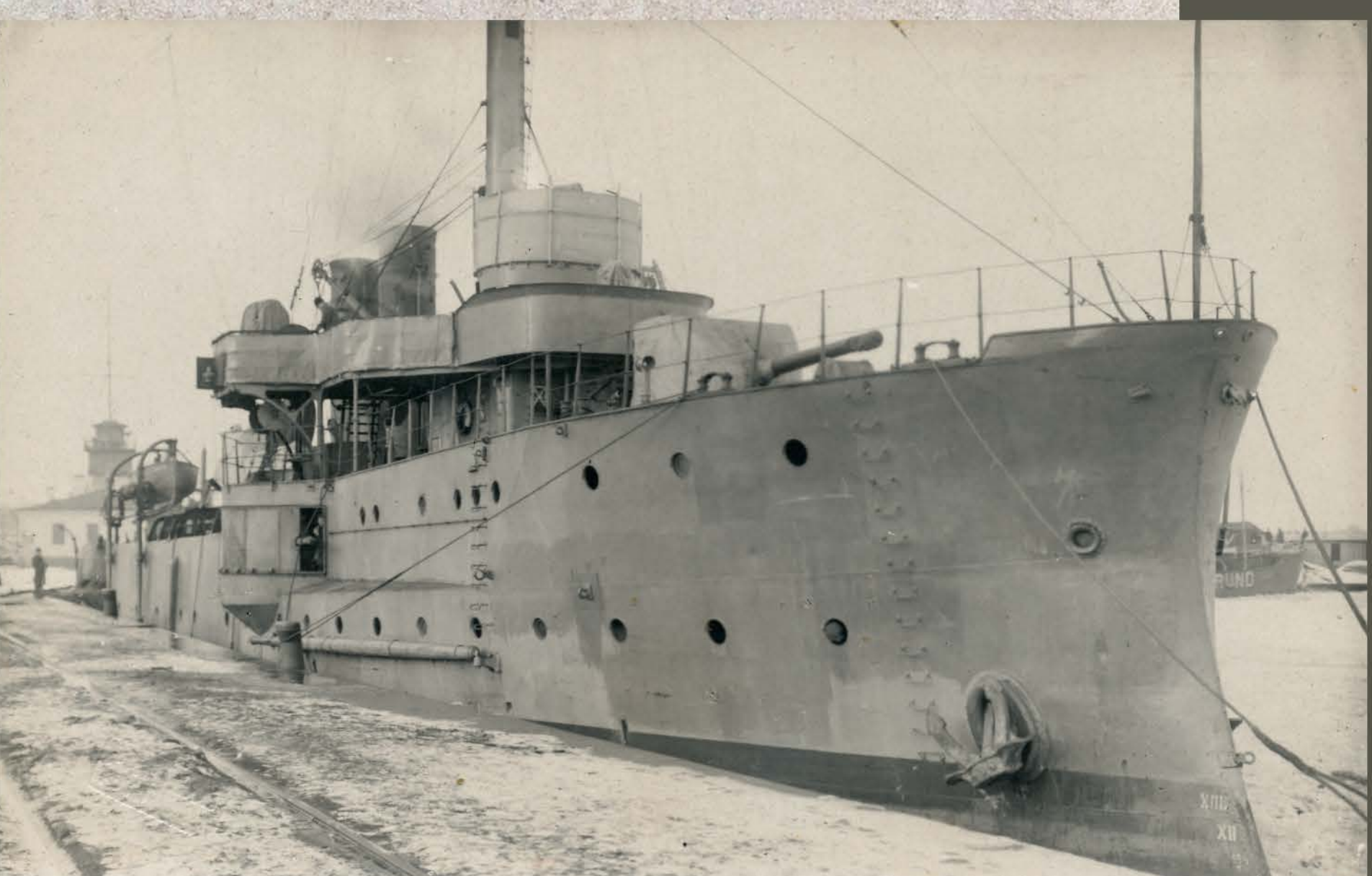
KOVOS KURŠE IR LATGALOJE

STRUGGLES IN COURLAND AND LATGALE

- Latvijos kontroliuojama teritorija 1919 m. rudenį
Latvian controlled territory in autumn of 1919
- 1919 m. rudenį bermontininkų kontroliuojama Latvijos teritorija
The farthest advance of Bermontians in autumn of 1919
- 1919 m. rudenį bolševikų kontroliuojama rytų Latvijos teritorija
Bolshevik controlled Latvian territory in autumn of 1919
- Lenkijos kontroliuojama Latvijos teritorija 1919 m. rudenį
Polish controlled Latvian territory in autumn of 1919

Laivas „Lembit“ Tallino uoste. 1919 m. pradžia. *Estijos karo muziejus archyvas*
Gunboat „Lembit“ at Tallinn Harbour. The beginning of 1919. *The Archive of the Estonian War Museum*

Britų karininkai apmoko estijos karius naudoti lengvuosiu kulkosvaidžių „Madsen“. *Estijos karo muziejus archyvas*
British officers training Estonian troops to use the Madsen light machine guns. *The Archive of the Estonian War Museum*

Estijos kariuomenės 1-ojo pėstininkų pulko kariai žygiuoja į frontą. 1919 m. sausis. *Estijos karo muziejus archyvas*
The soldiers of the 1st Infantry Regiment of the Estonian Armed Forces are marching to the front. *January, 1919. The Archive of the Estonian War Museum*

Talino savanorių bataliono kariai žygiuoja į frontą. 1919 m. sausis. *Estijos karo muziejus archyvas*
The soldiers of the Tallinn Volunteer Battalion are marching to the front. *January, 1919. The Archive of the Estonian War Museum*

Estijos kariuomenės 4-ojo pėstininkų pulko kariai Viru fronte. 1919 m. sausis. *Estijos karo muziejus archyvas*
The soldiers of the 4th Infantry Regiment of the Estonian Armed Forces on the Viru Front. *January, 1919. The Archive of the Estonian War Museum*

Estijos kariuomenės 1-ojo šarvuotojo traukinio šturmo kuopos 1-ojo būrio kariai. 1919 m. sausis. *Estijos karo muziejus archyvas*
The soldiers of the 1st Platoon of the Estonian Armed Forces of the 1st armoured assault train. *January, 1919. The Archive of the Estonian War Museum*

1-ojo pėstininkų pulko 8-osios kuopos kariai apkasuose prie Narvos. 1919 m. sausis. *Estijos karo muziejus archyvas*
The soldiers of the 8th Company of the 1st Infantry Regiment in the trenches in Narva. *January, 1919. The Archive of the Estonian War Museum*

Pernu gynybos bataliono (vėliau – 9-ojo pėstininkų pulko) kariai. 1919 m. pavasaris. *Estijos karo muziejus archyvas*
The soldiers of the Pernu Defence Battalion (later, they became the soldiers of the 9th Infantry Regiment). *Spring, 1919. The Archive of the Estonian War Museum*

Estijos kariuomenės uniforminė kepurė. 1919 m. *Estijos karo muziejus*
Estonian Armed Forces cap. 1919. *The Estonian War Museum*

Amerikietiškas Estijos kariuomenės uniforminis švarkas. *Estijos karo muziejus*
US army field jacket of Estonian Armed Forces

Estijos kariuomenės uniforminė žieminė kepurė. 1919 m. *Estijos karo muziejus*
Estonian Armed Forces winter cap. 1919. *The Estonian War Museum*

Estijos kariuomenės uniforminės kepurės kokarda. Nešiota nuo 1919 m. kovo iki 1924 m. *Estijos karo muziejus*
Estonian Armed Forces early cockade, used from march 1919 until 1924. *The Estonian War Museum*

Jaunesniojo karininko epoletas (nuo ensaino iki kapitono). *Estijos karo muziejus*
Junior officer's epaulette (from ensign to captain). *The Estonian War Museum*

Artilerijos karinio vieneto ženklas. *Estijos karo muziejus*
Artillery unit insignia. *The Estonian War Museum*

Suomių savanoriai
Prasidėjus nepriklausomybės kovoms Suomija nusiuntė du batalionus į Estiją. Jų tikslas buvo kovoti su bolševikais. 1-asis sudaryti iš naujų patirties neturinčių savanorių, Suomijos pilietinio karo (1918 m. sausis–gegužė) veteranų ir Suomijos Valgos ir Petserio išvadavimo. Estija išvadavus, abu koviniai vienetai grįžo į Suomiją.

Finnish volunteers
When the Estonian War of Independence began, Finland sent two volunteer units to Estonia with the intention of expelling the bolsheviks. 1st Finnish Volunteer Unit and „Northern sons“ Volunteer unit consisted of rookie volunteers, battle-hardened veterans of the Finnish Civil War (January–May 1918) and Finnish Petsari. With Estonia liberated, both volunteer units disbanded and returned to Finland.

1918-ųjų lapkričio 28 d. Raudonoji armija įsiveržė į Estiją. Estija tik prieš kelias savaites buvo išsivadavusi iš vokiečių, neturėjo nei kariuomenės, nei ginklų, kurie būtų leidę gintis nuo bolševikų. Netrukus buvo mobilizuoti dešimtys tūkstančių vyrų ir pradėta kurti Estijos kariuomenė.

Netrukus bolševikai užėmė Pietų Estiją ir beveik visą Latviją. Tačiau Estijos kariuomenė buvo sustiprinta, kai 1918 m. gruodžio 12 d. į Talino uostą atvyko britų lengvųjų kreiserių eskadronas, o naujaisiais metais – suomių savanoriai. Pirmosiomis 1919 metų dienomis Estijos kariuomenė pradėjo didelį kontrpuolimą ir jau vasario mėnesį beveik visa Estija buvo išvaduota.

Atkaklus estų pasipriešinimas bolševikų vadams buvo visiškai netikėtas ir bauginantis, nes buvo suvokta, kad estai kels nuolatinę grėsmę Petrogradui ir Raudonosios armijos ariergardui. Rugsėjo mėnesį kautynės persikėlė už Estijos ribų. Estai, vedami pragmatizmo, rėmė baltagvardiečius, kurie pradėjo antrą Petrogrado puolimą. Puolimas buvo nesėkmingas. Sovietų Rusija, norėdama pripažinimo vakaruose, pradėjo derybas su Estija dėl taikos.

Derybų metu bolševikai surinko žymiai pranašesnes pajėgas ir puolė atsitraukiančius baltagvardiečių karius ir gynybines estų pozicijas palei Narvos upę. Taikos deryboms sustojus, Raudonoji armija atliko paskutinį žūtbūtinį puolimą, tačiau nepralaužė tvirtos ir ryžtingos estų gynybos. Patyrusi nesėkmę, Sovietų Rusija 1920-ųjų vasario 2 d. pasirašė taikos sutartį, amžiams atsisakydama savo pretenzijų į Estijos žemę ir žmones.

On November 28, 1918, the Red Army invaded Estonia. Estonia, which had been liberated from the Germans only a few weeks ago, had neither the armed forces nor the weapons to defend itself against the Bolsheviks. Tens of thousands of men were soon mobilized and the establishment of the Estonian Armed Forces began. Soon the Bolsheviks occupied southern Estonia and almost all Latvia's territory. However, the Estonian Armed Forces was strengthened when on December 12, 1918, a squadron of British light cruisers arrived at the port of Tallinn, and Finnish volunteers joined them in 1919. During the first days of 1919, the Estonian Armed Forces launched a major counterattack and by February almost all Estonia was liberated. The stubborn resistance of the Estonians was completely unexpected and frightening to the Bolshevik commanders, as they perceived that the Estonians would be a constant threat to Petrograd and the Red Army rear guard. In August, fights moved outside Estonia. Motivated by pragmatism, the Estonians supported the White Army, who launched its second offensive on Petrograd. The offensive was unsuccessful. Seeking recognition in the West, Soviet Russia began peace negotiations with Estonia. During the negotiations, the Bolsheviks formed significantly stronger forces and attacked the retreating White Army soldiers and Estonian defensive positions along the Narva River. When the peace negotiations broke off, the Red Army made its last offensive move, but it did not break the strong and resolute defence of the Estonians. After the defeat, Soviet Russia signed a peace treaty on February 2, 1920 and relinquishing its claims to the Estonian land and people forever.

KOVOS ESTIJOJE

STRUGGLES IN ESTONIA

- Estijos kontroliuojama teritorija 1918 m. pabaigoje
Estonian controlled territory at the end of 1918
- Tolimiausia Raudonosios armijos įsiskverbimo į Estiją riba, 1918 m. pabaigoje
The furthest Red Army advance in Estonian territory at the end of 1918

Estijos kariuomenės bataliono „Kalevaste Malev“ kulkosvaidininkų kuopa po Cėsis mūšio. 1919 m. birželis. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
The company of machine gunners of the "Kalevaste Malev" Battalion of the Estonian Armed Forces after the Battle of Cēsis. June, 1919. *The Archive of the Estonian War Museum*

Plačiojo geležinkelio vėžių 3-iasis šarvotasis traukinys. 1919 m. vasara. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
The broad-gauge armoured train No. 3. Summer, 1919. *The Archive of the Estonian War Museum*

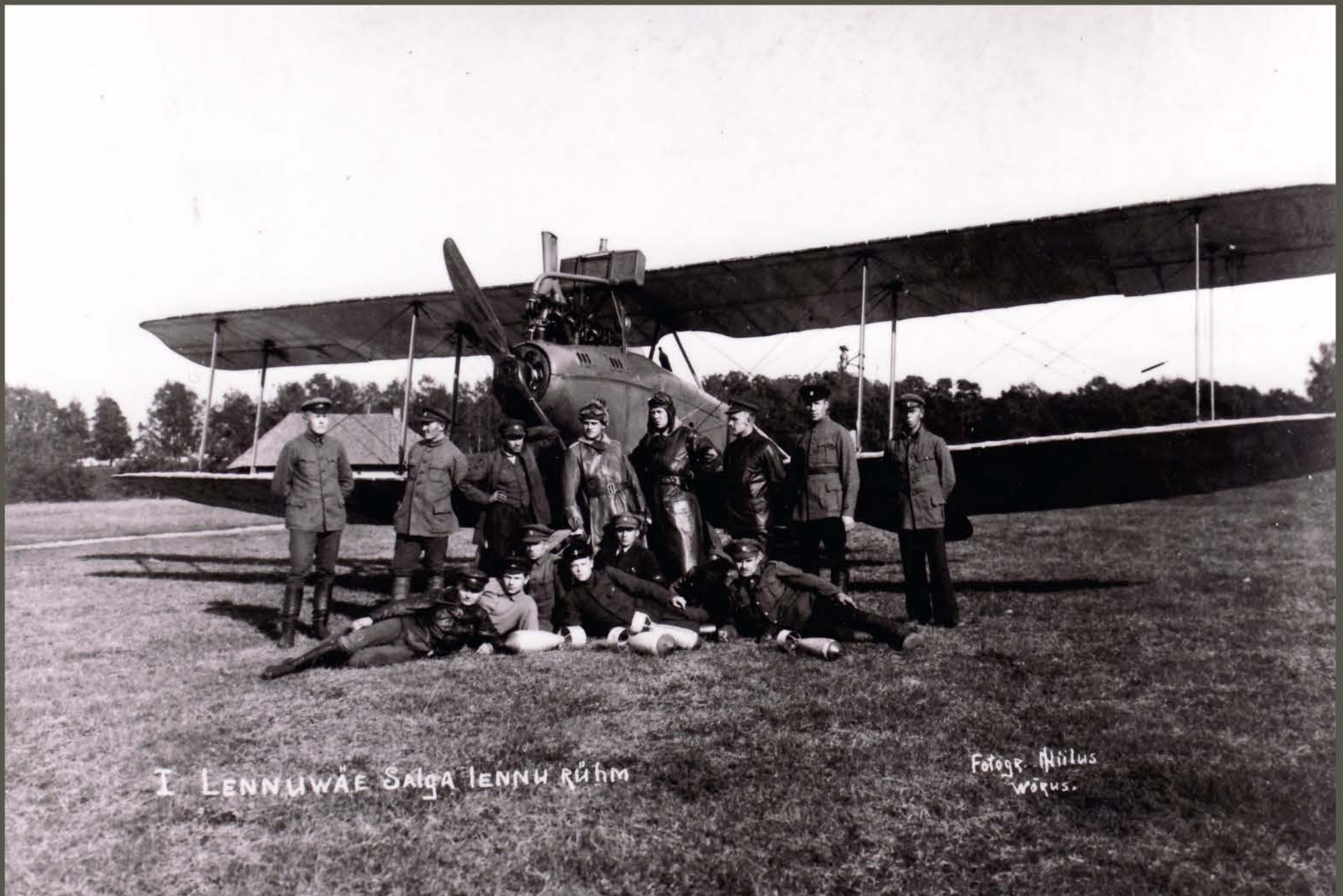
Estijos kariuomenės 1-ojo artilerijos pulko britiški 84 mm pabūklai mūšyje prieš vokiečių Atskirosios kuopos karius. 1919 m. birželis. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
British 84 mm artillery guns of the 1st Artillery Regiment of the Estonian Armed Forces in a battle against the German soldiers of a Separate Company. June, 1919. *The Archive of the Estonian War Museum*

6-ojo pėstininkų pulko kariai Šiaurės Latvijoje. 1919 m. vasara. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
The soldiers of the 6th Infantry Regiment in Northern Latvia. Summer, 1919. *The Archive of the Estonian War Museum*

1-ojo kavalerijos pulko 4-asis eskadronas prie Pechoro. 1919 m. vasara. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
The 4th Squadron of the 1st Cavalry Regiment near Pechora. Summer, 1919. *The Archive of the Estonian War Museum*

Žvalgybos ir bombardavimo lektuvas DFW C.V. pietryčių Estijoje. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
Reconnaissance and bombing aircraft DFW C.V. in Southeast Estonia. *The Archive of the Estonian War Museum*

Estijos kariuomenės šarvotasis traukinys ant tilto virš Raunos upės. 1919 m. birželis. *Latvijos karo muziejiaus archyvas*
The armoured train of the Estonian Armed Forces on the bridge over the Rauna River. June, 1919. *The Archive of the Latvian War Museum*

Estijos kariuomenės artilerija Cėsis mūšio metu. 1919 m. birželis. *Latvijos karo muziejiaus archyvas*
The Artillery of the Estonian Armed Forces during the Battle of Cēsis. June, 1919. *The Archive of the Latvian War Museum*

1919 m. liepą Estijos kariuomenė buvo didžiausia – kariuomenėje tarnavo 84 700 žmonių.
In July, 1919, the Estonian Armed Forces had reached its peak size - 84 700 people served in the armed forces.

Laisvės kryžiaus ordinas. Aukščiausias Estijos karinis apdovanojimas. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
Cross of Liberty. Estonian highest military award for gallantry. *The Estonian War Museum*

Apdovanojimas tiems, kurie dalyvavo Estijos Nepriklausomybės kovose. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
Commemorative Medal for the Estonian War of Independence. *The Estonian War Museum*

Pirmoji oficiali Estijos kariuomenės uniforma, patvirtinta 1919 m. kova. *Estijos karo muziejiaus archyvas*
First official Estonian Armed Forces uniform. It was adopted in March 1919. *The Estonian War Museum*

1919-ųjų gegužę, kol baltagvardiečiai puolė Petrogradą, Estijos kariuomenė galėjo plačiau veikti ir išstumti konfliktą už savo ribų. Gegužės pabaigoje Estijos kariuomenė užėmė Pskovą, kurį atidavė baltagvardiečiams, ir rengėsi toliau vaduoti Šiaurės Latviją kartu su Šiaurės Latvijos brigada, suformuota Estijos kontroliuojamoje teritorijoje. Įžengusi į Latviją, Estijos kariuomenė kovojo ne tik su bolševikais, bet ir su vokiečių kariniais vienetais, kurie buvo suformuoti po Pirmojo pasaulinio karo. Vokiečiai tikėjosi paversti Latviją satelitinė valstybe, o tai kėlė tiesioginę grėsmę Estijos nepriklausomybei. Tuo metu, kai estų ir latvių kariai žygiavo pietų link, vokiečiai, kurie kartu su latviais išstūmė iš Rygos bolševikus ir įkūrė sau pavaldžią laikinąją vyriausybę, kaip tik žygiavo šiaurės link. Birželio 5 d. prasidėjo kautynės tarp estų, latvių ir vokiečių karių, kurie kitą dieną užėmė Cėsis. Birželio 10 d. tarpininkaujant Santarvės valstybėms buvo paskelbtos paliaubos, tačiau deryboms nepavykus, birželio 19 d. vėl prasidėjo kautynės. Estijos kariuomenė ir Šiaurės Latvijos brigada įveikė Baltijos vokiečių pajėgas ir toliau tęsė žygį Rygos link.

Estijos kariai buvo pasiekę Rygos priemiesčius, kai Santarvės valstybėms tarpininkaujant buvo susitarta dėl paliaubų. Estija pasiekė savo strateginį tikslą – bolševikai buvo išvaryti iš Estijos ir didžiosios Latvijos dalies, Baltijos vokiečių kariniai vienetai sumušti, o teisėta Latvijos vyriausybė atgavo valdžią Latvijoje.

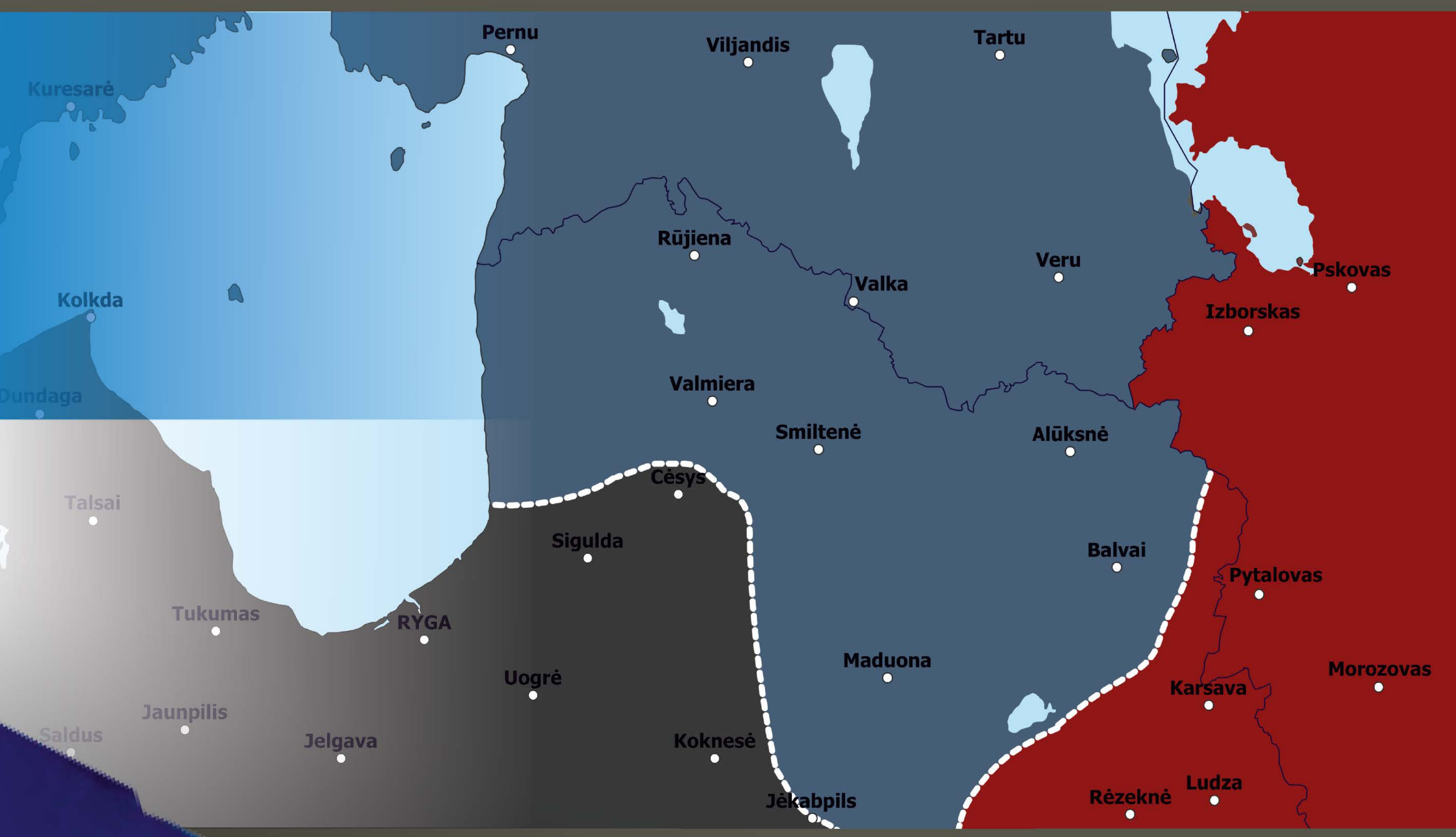
In May, 1919, the White Army attacked Petrograd, and during that period the Estonian Armed Forces was able to operate more extensively and push the conflict beyond the borders of its country. At the end of May, the Estonian Armed Forces occupied Pskov and gave it to the White Army, preparing to liberate northern Latvia with the North Latvian Brigade, which was formed in the territory controlled by Estonia. After entering Latvia, the Estonian Armed Forces fought not only against the Bolsheviks but also against the German military units formed after World War I. The Germans hoped to turn Latvia into a satellite state, which caused a direct threat to Estonia's independence.

While the Estonian and northern Latvian troops marched south, the Germans were just marching north after having pushed the Bolsheviks out of Riga together with the Latvians and established a subordinate interim government. On June 5, fights between the Estonian, Latvian and German troops began, and the next day Cēsis was occupied by the Germans. On June 10, a ceasefire was declared with the mediation of the Entente; however, the negotiations failed and on June 19 fighting began again. The Estonian Armed Forces and the North Latvian Brigade overcame the German forces and continued their march towards Riga.

The Estonian soldiers had reached the suburbs of Riga when a ceasefire was agreed through the mediation of the Entente states. Estonia achieved its strategic goal: the Bolsheviks were expelled from Estonia and a large part of the Latvian territory, the German military units were beaten, and the legitimate Latvian government regained power in Latvia.

KOVOS ŠIAURĖS LATVIJOJE

STRUGGLES IN NORTHERN LATVIA

- Estijos išvaduota Latvijos teritorija 1919 m. kovą–liepą
Latvian territory liberated by joint Estonian and northern Latvian forces. March-July, 1919
- Raudonosios armijos kontroliuojama teritorija 1919 m. kovą–liepą
Latvian territory controlled by Red Army. March-July, 1919
- Baltijos vokiečių kontroliuojama teritorija 1919 m. kovą–liepą
Latvian territory controlled by German military units in Latvia. March-July, 1919